

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 02.09.2021 р., протокол №01

Курсова робота з української мови та методики навчання /
з української літератури та методики викладання

назва освітнього компоненту

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки	бакалавра
	(назва ступеня вищої освіти)
спеціальності	014 Середня освіта
	(шифр і назва спеціальності)
предметної спеціальності	014.01 українська мова і література
	(шифр і назва предметної спеціальності)
освітньо-професійної програми	«Середня освіта (українська мова і література)»
	(назва освітньо-професійної програми)

Бердянськ, 2021

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Ольга НОВИК, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства

Валентина ШКОЛА, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства

Володимир НИЩЕТА, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри української мови та славістики

Валентина ЮНОСОВА, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та славістики

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 17.06.2021 р., протокол №10.

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Курсова робота з української мови та методики навчання / з української літератури та методики викладання» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (українська мова і література)» підготовки бакалавра спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.01 українська мова і література.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження, що синтезує аналіз напрацьованого матеріалу з проблеми, а також елементи творчого пошуку студента. Підготовка такого виду роботи значною мірою свідчить про рівень засвоєння студентом здобутих знань, його грамотність, загальну культуру та ерудицію.

Міждисциплінарні зв'язки:

Методика навчання української мови

Сучасна українська мова

Мета та завдання навчальної дисципліни

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу в закладах вищої освіти України курсову роботу виконують із *метою* закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, і застосування їх до комплексного розв'язання конкретного фахового завдання. Така форма професійно-методичної підготовки допомагає студентові систематизувати набуті теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань; критично оцінити використані джерела; вивчати й узагальнювати досвід роботи вчителів з певної проблеми; удосконалювати власну педагогічну практику; оволодівати первинними навичками проведення сучасних досліджень.

Основні завдання курсової роботи такі:

- 1) розвивати самостійне наукове мислення студентів-філологів;
- 2) удосконалювати навички опрацювання науково-методичної літератури, систематизації її;
- 3) формувати навички творчого осмислення досліджуваної проблеми, використання досвіду роботи вчителів і власного досвіду педагогічної практики;
- 4) формувати дослідницькі вміння:
 - визначати актуальність теми, відповідність її сучасному стану та перспективам розвитку педагогічної галузі, практичним завданням відповідної царини;
 - з'ясувати предмет і об'єкт дослідження;
 - чітко характеризувати мету дослідження;
 - визначати дослідницькі методи;
 - розробляти систему навчання й здійснювати експериментальну перевірку її;
 - вивчати, аналізувати й узагальнювати досвід учителів-словесників;
 - описувати й аналізувати проведений експеримент;
 - узагальнювати експериментальні результати, обґрунтовувати їх,

формулювати висновки та укладати практичні рекомендації;

- удосконалювати навички логічного й аргументованого висловлювання своєї думки;
- розвивати вміння публічно захищати підготовлену роботу (здійснювати наукові повідомлення, відповідати на запитання, обстоювати свої погляди тощо).

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

ПК 1.1	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою.
ПК 1.2	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова національної меншини України).
ПК 1.4	Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів.
ПК 1.5	Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
ПК 1.7	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, теорії та історії української літератури в закладах середньої освіти, практиці навчання української мови і викладання української літератури.
ПК 2.2	Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, засобами української мови, української літератури.
ПК 2.4	Здатність добирати й використовувати сучасні та ефективні методика й технології навчання української мови, української літератури.
ПК 2.5	Здатність розвивати в учнів критичне мислення.
ПК 2.8	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах українською мовою, володіти методикою розвитку мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПК 2.9	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК 3.1	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.
ПК 3.2	Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.
ПК 9.1	Здатність проектувати осередки навчання, виховання й розвитку учнів.
ПК 10.1	Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.
ПК 10.2	Здатність планувати освітній процес.
ПК 12.1	Здатність здійснювати оцінювання й аналіз результатів навчання учнів з української мови, української літератури.
ПК 13.1	Здатність використовувати інновації в навчанні української мови, української літератури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

1. Курсова робота з української мови та методики навчання як науково-дослідна діяльність студента-філолога.
2. Послідовність виконання курсової роботи.
 - 2.1. Підготовчий етап до написання курсової роботи.
 - 2.2. Робота над змістом дослідження.
 - 2.3. Заключний етап у підготовці курсової роботи.
3. Правила технічного оформлення роботи.
4. Захист курсової роботи з української мови та методики навчання.
5. Теми курсових робіт з української мови та методики навчання та орієнтовна література до них.
6. Методичний коментар.
7. Додатки.
 - 7.1. Титульний аркуш роботи.
 - 7.2. Приклад оформлення змісту роботи.

Рекомендована література

1. **Азимов Э. Г.** Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин. – М. : Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. **Артемчук Г. І.,** Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи. – К. : Форум, 2000. – 271 с.
3. **Бабанский Ю. К.** Проблемы повышения эффективности педагогических исследований. – М. : Педагогика, 1982. – 192 с.
4. **Бадмаев Б. Ц.** Психология в работе учителя / Б. Ц. Бадмаев. – [В 2 кн.]. – М. : ВЛАДОС, 2000. – Кн. 1 : Практическое пособие по теории развития, обучения и воспитания. – 240 с.
5. **Библиографическое** описание документа. Общие требования и правила составления: ГОСТ 7.1.84. – Введ. 01.01.86. – М., 1984. - 75 с. - (Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу).
6. **Бондарчук Е. И.** Основы психологии и педагогики : курс лекций // Е. И. Бондарчук, Л. И. Бондарчук. – [3-е изд., стеретип.]. – К. : МАУП, 2002. – 168 с.
7. **Введение** в научное исследование по педагогике / Под ред. В. И. Журавлева. – М. : Просвещение, 1988. - 239 с.
8. **Гончаренко С. У.** Педагогічні дослідження. – К. : АПН України, 1995. – 45 с.
9. **Гончаренко С. У.** Український педагогічний словник. – Київ : Либідь, 1997. – 376 с.
10. **Дороз В. Ф.** Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. / В. Ф. Дороз. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 386 с.
11. **Енциклопедія** освіти / Акад. пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
12. **Краевский В. В.** Методология педагогики : пособ. для педагогов-исследователей / В. В. Краевский. – Чебоксары : Изд-во Чуваш, ун-та, 2001. – 244 с.
13. **Крысько В. Г.** Психология и педагогика в схемах и таблицах : [пособие] / В. Г. Крысько. – Минск : Харвест, 1999. – 384 с.
14. **Методичні** вказівки щодо оформлення бібліографічних виносков при написанні студентами філологічного факультету дипломних та курсових робіт / Упор. Л. Г. Авксентьев. – Харків : Вид-во ХДУ, 1985. – 17 с.
15. **Методичні** рекомендації до виконання дипломних робіт студентами педагогічного інституту / Уклад. Г. І. Артемчик, В. С. Демчук, М. Б. Євтух, З. М. Шалік. – К., 1990.
16. **Мороз І. В.** Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. – К. : УДПУ, 1997. – 56 с.
17. **Овчарук О.** Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти / Оксана Овчарук // Стратегія реформування освіти в Україні : рекомендації з освітньої політики. – К. : К.С.К., 2003. – С. 13–41.

18. **Оконь В.** Введение в общую дидактику / В. Оконь. – [Пер. с пол. Л. Г. Кашкуревича, Н. Г. Горина]. – М. : Высшая школа, 1990. – 384 с.
19. **Педагогика** : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; под. ред. В. А. Сластенина. – 12-е изд., стер. – М. : Издательский центр «Академия», 2014. – 608 с.
20. **Педагогика** : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; под. ред. В. А. Сластенина. – 12-е изд., стер. – М. : Издательский центр «Академия», 2014. – 608 с.
21. **Положення** про навчально-наукові та кваліфікаційні роботи студентів Київського державного лінгвістичного університету / Укл.: Р. В. Болдирев, М. І. Соловей, Л. А. Сажко та ін. – К. : Вид. центр КДЛУ, 1999. – 46 с.
22. **Психологія** и педагогика : учеб. пособ. для вузов / Сост. и отв. ред. А. А. Радугин. – Науч. ред. Е. А. Кротков. – М. : Центр, 2002. – 256 с.
23. **Психологія** і педагогіка життєтворчості : навч.-метод. посіб. / За наук. ред. Єрмаков І. Г. – К. : [б.в.], 1996. – 792 с.
24. **Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю.** Основи педагогічних досліджень. - К. : Експрес-об'ява, 1998. – 142 с.
25. **Скаткин С. Н.** Методология и методика педагогических исследований. – М. : Педагогика, 1986. -152 с.
26. **Словник-довідник** з української лінгводидактики : [навч. посіб.] / За заг. ред. проф. М. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2015. – 320 с. 419.
27. **Столяренко А. М.** Психология и педагогика : учеб. пособ. для вузов / А. М. Столяренко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 423 с.
28. **Теоретические основы** содержания общего среднего образования / [под ред. В. В. Краевского, И. Я. Лернера]. – М. : Педагогика, 1983. – 352 с.
29. **Шейко В. М., Кушнарченко Н. М.** Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2002. – 295 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: захист курсової роботи.

5. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу,	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю

	практику		
90–100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78–89	добре		B (добре)
65–77			C (добре)
58–64	задовільно		D (задовільно)
50–57			E (задовільно)
35–49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни